

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Криворізького
національного університету
протокол від 21.01.2025 № 7

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
У КРИВОРІЗЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Введено в дію
Наказом ректора
від 23.01.2025 № 37

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ:

Положення про академічну доброчесність у Криворізькому національному університеті (далі – Положення) розроблено відповідно до Цивільного кодексу України, Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про авторське право і суміжні права», методичних рекомендацій МОН України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності (лист № 1/9- 650 від 23.10.2018), Рекомендацій для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, затверджених Рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 р., інших нормативних документів та статуту Криворізького національного університету.

Це Положення визначає принципи академічної доброчесності, етичні норми поведінки учасників освітнього процесу та засади їх дотримання у Криворізькому національному університеті (далі – Університет). Положення розроблене з метою забезпечення реалізації принципів академічної доброчесності в Університеті, що включає запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових, навчально-методичних і навчальних працях науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти всіх освітніх рівнів та форм здобуття освіти, аспірантів, докторантів та здобувачів вищої освіти; підвищення рівня культури щодо етичного використання результатів досліджень; розвитку навичок коректної роботи з джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійної та індивідуальної роботи при створенні авторського твору та відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Дотримання академічної доброчесності є одним із основних завдань Стратегії розвитку Університету та є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ ТА ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1 Відповідно до Статті 42 Закону України «Про освіту» академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2 Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

– посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики та результати досліджень, джерела використаної інформації і власну науково-педагогічну та творчу діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

2.3 Дотримання академічної доброчесності здобувачами всіх рівнів освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2.4 Порухнення академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на науково-педагогічного працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

3. УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Управління процесом дотримання академічної доброчесності на загальноуніверситетському рівні здійснює ректор Університету, який координує роботу Комісії з етики та управління конфліктами.

Управління процесом дотримання академічної доброчесності в освітній діяльності Університету, інформування здобувачів вищої освіти і співробітників Університету про неприпустимість порушення академічної доброчесності, а також реалізація заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти здійснюється Центром забезпечення якості вищої освіти.

Управління процесом дотримання академічної доброчесності з покладанням контролюючої функції на факультетах з питань дотримання академічної доброчесності в освітньому процесі та з інших питань, пов'язаних з дотриманням принципів академічної доброчесності (окрім наукової діяльності), здійснює декан факультету.

Окрім того, популяризація принципів академічної доброчесності, інформування здобувачів вищої освіти про неприпустимість порушення принципів академічної доброчесності та реалізація заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності здійснюється студентським самоврядуванням та Радою молодих вчених Університету.

Інформаційно-технологічна діяльність щодо популяризації принципів академічної доброчесності, основ інформаційної грамотності та роботи з базами даних здійснюється бібліотекою.

Університетська Комісія з етики та управління конфліктами створюється наказом ректора під його головуванням. До її складу має бути включено: першого проректора, проректора з наукової роботи, начальника відділу кадрів, керівника Центру забезпечення якості вищої освіти, начальника юридичного відділу, представників професорсько-викладацького складу (по одному представнику від факультету), голову об'єднаної профспілкової організації, голову органу студентського самоврядування.

До складу комісії не можуть входити особи, які притягувались до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності. У разі

встановлення факту порушення академічної доброчесності членом комісії, він виводиться з її складу наказом ректора.

Залежно від специфіки питання, що розглядається, за потреби, письмовим розпорядженням голови Комісії до її складу вводяться додаткові члени з числа співробітників Університету.

Склад комісії переглядається та оновлюється щорічно.

Засідання комісії вважається правомірним у разі, якщо у її роботі бере участь не менше двох третин членів. Рішення комісії вважаються прийнятими, якщо вони підтримані більшістю голосів її членів відкритим голосуванням.

Інші процедурні питання роботи комісії визначаються розділами «Порядок виявлення та встановлення факту академічного плагіату» та «Відповідальність за порушення академічної доброчесності».

4. ПОРЯДОК ВИЯВЛЕННЯ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТУ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

4.1 Перевірки на наявність/відсутність академічного плагіату в обов'язковому порядку підлягають:

– кваліфікаційні роботи здобувачів освіти Університету на етапі розгляду кафедрою питання щодо надання рекомендації до захисту;

– дисертаційні роботи здобувачів наукових ступенів у спеціалізованих вчених радах Університету на етапі між прийомом дисертації до розгляду та наданням рекомендації дисертації до захисту;

– рукописи монографій, підручників, навчальних посібників, матеріалів конференцій, що виносяться на розгляд вченої ради факультету, Вченої ради Університету;

– рукописи наукових статей на етапі їх незалежного рецензування та аналізу редакційними колегіями наукових видань Університету.

4.2 Процедура встановлення фактів академічного плагіату в кваліфікаційних роботах, рукописах монографій, підручників, навчальних посібників, матеріалів конференцій визначається «Правилами АНТИПЛАГІАТУ» (додатки 1, 2, 3).

На кожній випусковій кафедрі та факультеті наказом ректора Університету на основі подання декана факультету створюються Комісії з академічної етики кафедри та факультету, що формуються з числа провідних науково-педагогічних працівників кафедри, факультету та представників студентських самоврядних організацій факультету. Допускається залучення до діяльності Комісії з академічної етики факультету представників наукової громадськості, які не є співробітниками факультету. Комісія з академічної етики факультету з числа своїх членів обирає голову та секретаря, які не можуть бути співробітниками однієї кафедри. Комісії з академічної етики

кафедри та факультету здійснюють свої повноваження на основі принципів незалежності, неупередженості, академічної чесності та прозорості.

Комісія з академічної етики кафедри на основі аналізу результатів автоматизованого пошуку текстових запозичень (програмними продуктами організацій, з якими Університет підписав договір про співпрацю) приймає рішення щодо наявності/відсутності академічного плагіату в академічних текстах (кваліфікаційних робіт, рукописів монографій, підручників, навчальних посібників, матеріалів конференцій) та передає протоколи Комісії з академічної етики факультету. Протоколи аналізу звіту подібності Комісії академічної етики кафедр зберігаються на кафедрі (в електронному або паперовому форматі).

У разі відсутності академічного плагіату в зазначених текстах Комісія з академічної етики кафедри фіксує це у протоколі аналізу звіту подібності, який підписується членами комісії та автором праці, і долучається до кваліфікаційної роботи в якості обов'язкового документа та до супроводжуючих документів академічних текстів (рукописів монографій, підручників, навчальних посібників, статей, матеріалів конференцій) для розгляду на засіданні Комісії з академічної етики факультету. Забороняється рекомендувати до захисту кваліфікаційні роботи, рекомендувати до друку монографії, підручники, навчальні посібники, матеріали конференцій без висновків Комісії з академічної етики кафедри. Разом з протоколом аналізу звіту подібності Комісії з академічної етики факультету передається роздрукований примірник стислого звіту подібності у форматі .pdf.

Комісія з академічної етики факультету розглядає подані матеріали Комісії з академічної етики кафедри та ухвалює рішення щодо допуску кваліфікаційної роботи до захисту та надає рекомендації Вченим радам факультету та університету про можливість подання до друку рукописів монографій, підручників, навчальних посібників, матеріалів конференцій.

Протоколи відповідних засідань зберігаються у відповідному деканаті, витяги з протоколів засідань передаються на кафедри та авторам рукописів монографій, підручників, навчальних посібників, матеріалів конференцій.

У випадку встановлення факту академічного плагіату в кваліфікаційній роботі здобувачу за рішеннями відповідних комісій призначається певний вид академічної відповідальності (розділ 5).

4.3 Процедура встановлення фактів академічного плагіату в дисертаційних роботах здобувачів наукових ступенів.

У кожній спеціалізованій вченій раді університету наказом ректора університету на основі подання голови спеціалізованої вченої ради створюється Комісія з академічної етики спецради, яка формується з числа провідних членів ради та вченого секретаря університету. До складу Комісії з академічної етики спецради обов'язково входять голова та секретар спецради, які є головою та

секретарем Комісії з академічної етики спецради. Якщо експерти, які призначені спецрадою для аналізу дисертаційної роботи, не є членами Комісії з академічної етики спецради, вони долучаються до її роботи в якості тимчасових членів комісії з правом голосу. Комісія з академічної етики спецради на основі аналізу результатів автоматизованого пошуку текстових запозичень (програмними продуктами організацій, з якими Університет підписав договір про співпрацю на основі рішення Вченої ради Університету) та експертних висновків членів комісії спецради приймає рішення щодо наявності/відсутності академічного плагіату в дисертаційних роботах здобувачів наукових ступенів. У разі відсутності академічного плагіату в дисертації Комісія з академічної етики надає довідку встановленого зразка, яка підписується головою та секретарем комісії з академічної етики спецради, і долучається до особової справи здобувача наукового ступеня в якості обов'язкового документа. Після цього дисертація надсилається експертам спецради разом зі звітом подібності, який згенеровано під час автоматизованої перевірки дисертації на наявність текстових запозичень. Офіційним опонентам, за їх бажанням, також надається звіт подібності, який згенеровано під час автоматизованої перевірки дисертації на наявність текстових запозичень. Забороняється прийом до захисту дисертаційних робіт без висновків Комісії з академічної етики спецради. У разі встановлення факту академічного плагіату в дисертаційній роботі вона знімається з захисту в спеціалізованій вченій раді і може бути подана до спеціалізованої вченої ради Університету після суттєвого доопрацювання не раніше ніж через рік.

Відповідальність за академічний плагіат в дисертаційних роботах здобувачів наукових ступенів покладена на авторів цих робіт та наукових керівників (консультантів) робіт. Відповідальність голови спеціалізованої вченої ради, експертів та офіційних опонентів визначається законами України «Про освіту» та «Про вищу освіту».

4.4 Процедура встановлення фактів академічного плагіату в рукописах наукових статей, надісланих для публікації до наукових видань Університету.

Редколегія наукового видання Університету на основі аналізу результатів автоматизованого пошуку текстових запозичень (програмними продуктами організацій, з якими Університет підписав договір про співпрацю) приймає рішення щодо наявності/відсутності академічного плагіату в рукописах наукових статей, що надійшли до редакції. У разі відсутності академічного плагіату в статті на основі протоколу аналізу звіту подібності, Редколегія наукового видання Університету надає дозвіл на проходження стандартних процедур фахової експертизи відповідно до редакційної політики наукового видання Університету.

У випадку встановлення факту академічного плагіату в рукописі статті, вона відхиляється редакційною колегією видання.

При розгляді Вченою радою Університету питання щодо рекомендації до друку випуску (номеру) наукового видання Університету, до супровідних документів в обов'язковому порядку додаються вказані вище довідки про відсутність академічного плагіату в статтях, що входять до даного випуску (номеру) наукового видання Університету.

4.5 У разі виявлення порушень процедури встановлення фактів академічного плагіату виконавець кваліфікаційної роботи доопрацьовує її та виконує повторну перевірку кваліфікаційної роботи з усуненням текстових запозичень. Ця процедура здійснюється за власні кошти згідно з поданою інструкцією (https://docs.google.com/document/d/1n8vniOi5_9xHIEbDZdJU401-EbZW3BG/edit). Після повторної перевірки виконавець кваліфікаційної роботи подає звіт подібності в електронному форматі системному оператору.

4.6. Всі наукові роботи, допущені до захисту, протягом двох тижнів після закінчення процедури з Антиплагіату мають бути введені в репозитарій Університету системними операторами, які входять до складу Комісії з академічної етики кафедри.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення освітньо-наукової діяльності покладається на здобувачів вищої освіти та співробітників Університету.

Виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти під час здійснення освітньо-наукової діяльності здійснюється передусім викладачами (у межах навчальних дисциплін, які вони викладають) та керівниками кваліфікаційних робіт; факти порушення академічної доброчесності співробітниками Університету виявляються передусім посадовими особами, зокрема керівництвом структурних підрозділів, спеціалізованих вчених рад, оргкомітетів конференцій, редакцій наукових журналів тощо.

Рішення щодо академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності може прийматись вказаними вище особами та/або Комісією з етики та управління конфліктами Університету.

Викладач може призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів вищої освіти, які порушили академічну доброчесність:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, іспиту, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання контрольних робіт, іспитів, заліків тощо;
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо).

Керівник кваліфікаційної роботи може призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів вищої освіти, які порушили академічну доброчесність:

- зниження результатів оцінювання кваліфікаційної роботи;
- доопрацювання окремого розділу (розділів) кваліфікаційної роботи.

Комісії з академічної етики кафедри та факультету можуть призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів вищої освіти, які порушили академічну доброчесність:

- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії, позбавлення академічної стипендії;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- повторне виконання кваліфікаційної роботи;
- проведення додаткової перевірки інших робіт, автором яких є здобувач освіти, який порушив академічну доброчесність.

Комісії з академічної етики кафедри та факультету можуть призначати такі види академічної відповідальності співробітникам університету, які порушили академічну доброчесність:

- проведення додаткової перевірки на виявлення ознак академічного плагіату всіх робіт, автором яких є порушник;
- відкликання з розгляду (друку) робіт, автором яких є порушник, і підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування для проведення наукових досліджень та реалізації освітніх проєктів, стипендій, грантів тощо.

Університетська Комісія з етики та управління конфліктами (крім призначення зазначених вище видів академічної відповідальності) може призначати такі види академічної відповідальності:

для здобувачів вищої освіти:

- повідомлення суб'єкту, який здійснює фінансування навчання (проведення наукового дослідження), установі, що видала грант на навчання (дослідження), потенційним роботодавцям, батькам здобувача вищої освіти про вчинене порушення;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо;
- обмеження участі порушника в наукових дослідженнях, виключення з окремих наукових проєктів;

для співробітників університету:

- виключення зі складу Вченої ради, дорадчих і робочих органів Університету або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;

- письмове попередження;
- позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених Університетом;
- відмова в рекомендації щодо присвоєння вченого звання.

За кожне порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти і співробітники Університету можуть бути притягнуті до академічної відповідальності залежно від рішення вказаних вище комісій. Комісії можуть також розглядати питання щодо вчинення дій, що містять ознаки порушення академічної доброчесності, з наданням рекомендацій щодо притягнення до інших видів відповідальності, передбачених чинним законодавством України.

Застосування конкретного виду академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності здійснюється з урахуванням:

- визнання порушником провини в порушенні академічної доброчесності, усвідомлення ним неприпустимості подальших порушень;
- факту співпраці з комісією або відмови від співпраці під час розгляду справи про порушення;
- факту першого порушення або систематичності вчинення порушень, їх сукупності;
- ступеня впливу порушення на репутацію Університету, факультету, кафедри, наукової школи тощо;
- ступеня впливу порушення на якість та подальші результати навчання (для здобувачів вищої освіти) та здійснення освітньої і наукової діяльності (для педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників).
- інших обставин вчинення порушення.

Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності університетською Комісією з етики та управління конфліктами складається з таких етапів:

- інформування особи про підозру в скоєнні порушення академічної доброчесності;
- проведення службового розслідування;
- підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

Розгляд факту порушення академічної доброчесності проводиться конфіденційно з інформуванням про хід розгляду справи лише членів комісій, посадових осіб та особи, що підозрюється в скоєнні порушення академічної доброчесності. При цьому особа, що підозрюється в скоєнні порушення академічної доброчесності, має право:

- ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення;

- за власною ініціативою чи запитом комісії надавати письмові пояснення по суті справи, відмовитись від пояснень у разі запиту на їх надання від комісії;
- бути присутньою на засіданні комісії на етапі розгляду питання про притягнення її до академічної відповідальності.

Комісія з етики та управління конфліктами розглядає порушення і виносить своє рішення на підставі обґрунтованої інформації по суті порушення й результатів службового розслідування.

У разі незгоди з рішенням особи, яка призначає конкретний вид академічної відповідальності, або відповідної комісії щодо притягнення до академічної відповідальності, особа, що звинувачена у порушенні, має право на апеляцію. Апеляція подається особисто порушником на ім'я ректора у десятиденний термін після оголошення рішення комісії. У разі надходження апеляції, ініціатором якої є здобувач вищої освіти, що навчається в Університеті, або співробітник Університету, розгляд апеляції здійснюється апеляційною комісією, створеною за наказом (дорученням) ректора.

У разі надходження апеляції за заявами сторонніх осіб (а також на виконання доручень Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, відповідних державних установ) розгляд апеляції здійснюється за наказом ректора університетською Комісією з етики та управління конфліктами.

Апеляція розглядається відповідною комісією в тижневий термін з наступного дня після виходу наказу (доручення) ректора про розгляд апеляції, якщо інший термін не зазначено в наказі (дорученні). Висновки комісії оформлюються відповідним протоколом та подаються на розгляд ректору, який приймає остаточне рішення щодо результатів розгляду порушення (призначення виду академічної відповідальності, рекомендація щодо розгляду питання про призначення виду академічної відповідальності Вченою радою тощо).

Висновки апеляційної комісії стосовно академічного плагіату зберігаються в Центрі забезпечення якості вищої освіти впродовж 5 років.

6. ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

Науково-педагогічні працівники Університету, співробітники, що здійснюють науково-методичну діяльність, здобувачі вищої освіти всіх рівнів та форм здобуття освіти, аспіранти та докторанти, беруть на себе відповідальність щодо коректної роботи із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загальноприйнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених у цьому Положенні.

Профілактика плагіату в освітньому процесі здійснюються шляхом:

– формування, видання та розповсюдження матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані в письмових роботах матеріали;

– запровадження основ академічного письма та науково-дослідницької роботи;

– забезпечення функціонування системи дотримання академічної доброчесності в Університеті шляхом проведення зустрічей зі здобувачами вищої освіти;

– оприлюднення цього Положення та інших документів щодо запобігання та виявлення плагіату на офіційному вебсайті Університету;

– організація постійного консультування співробітників стосовно суперечливих питань Центром забезпечення якості вищої освіти.

Науковим керівникам і консультантам в обов'язковому порядку необхідно ознайомити із цим Положенням молодих науковців, а також на всіх етапах виконання наукових робіт контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.

Завідувачам кафедр в обов'язковому порядку необхідно ознайомити з цим Положенням науково-педагогічний персонал та співробітників, що займаються науково-методичною діяльністю.

Профілактика плагіату в наукових публікаціях полягає в інформуванні молодих науковців про правила наукової етики та підвищення відповідальності наукових керівників за дотримання норм належного цитування аспірантами та здобувачами, а також у проведенні самостійної перевірки авторами своїх робіт, які вони подають до опублікування, на оригінальність із використанням відповідних програмно-технічних заходів.

Перед поданням кваліфікаційної роботи на кафедру здобувач вищої освіти повинен написати заяву встановленого зразка, в якій повинно бути зафіксовано факт ознайомлення з даним Положенням та зазначено, що при написанні кваліфікаційної роботи здобувач освіти дотримувався академічної доброчесності (додаток 3).

Перед поданням дисертаційної роботи до спеціалізованої вченої ради Університету здобувач наукового ступеня повинен написати заяву встановленого зразка на ім'я ректора Університету, в якій повинно бути зафіксовано факт ознайомлення з даним Положенням та зазначено, що при написанні дисертації здобувач дотримувався академічної доброчесності.

Перед поданням рукопису монографії, підручника, навчального посібника до розгляду на кафедрі автор повинен написати заяву встановленого зразка на ім'я завідувача кафедри, в якій повинно бути зафіксовано факт ознайомлення з даним Положенням та зазначено, що при написанні відповідної роботи автор дотримувався академічної доброчесності.

З питань консультування та перевірки на наявність академічного плагіату співробітники та підрозділи Університету можуть звертатися до Центру забезпечення якості вищої освіти.

7. КУЛЬТУРА ЯКОСТІ ОСВІТИ ЯК СКЛАДОВА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Культура якості освіти – це система цінностей, принципів і підходів, які забезпечують постійне вдосконалення освітнього процесу та спрямовано на досягнення високих стандартів навчання, викладання й управління в закладі вищої освіти. Вона включає орієнтацію на потреби здобувачів освіти, прозорість, підзвітність та відкритість до інновацій.

Академічна доброчесність є фундаментом культури якості, оскільки дотримання етичних норм у навчанні й дослідженні формує довіру до освітніх процесів та результатів. Принципи академічної доброчесності, такі як уникнення плагіату, чесне оцінювання й відповідальне виконання завдань, створюють умови для об'єктивної оцінки знань і сприяють підвищенню якості освіти в цілому.

Дотримання цих цінностей забезпечує ефективне поєднання етики та якості, що є ключовим для репутації закладу й успішності випускників.

Принципи культури якості є основою для формування ефективного освітнього середовища, що відповідає високим стандартам. Ось основні з них:

- забезпечення умов для розвитку потенціалу кожного здобувача освіти;
- урахування індивідуальних потреб і заохочення активної участі здобувачів вищої освіти у процесі навчання;
- надання повної інформації про освітні програми, вимоги до оцінювання, процеси прийняття рішень;
- відкритість до діалогу з усіма учасниками освітнього процесу;
- регулярний моніторинг якості освітніх послуг і внесення змін відповідно до отриманих результатів;
- орієнтація на інновації в методах навчання та управління;
- чітке розуміння ролей і обов'язків усіх учасників освітнього процесу;
- підзвітність викладачів, адміністрації та здобувачів перед академічною спільнотою та суспільством;
- чесність і етика у викладанні, навчанні та дослідницькій діяльності;
- уникнення будь-яких проявів плагіату, нечесного оцінювання чи маніпуляцій;
- забезпечення рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу, незалежно від їхніх індивідуальних особливостей;
- співпраця з роботодавцями, випускниками, здобувачами вищої освіти та іншими зацікавленими сторонами для покращення якості освіти;
- упровадження міжнародних стандартів якості освіти;

– підтримка мобільності здобувачів освіти та викладачів, обмін досвідом з іноземними закладами освіти.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення набуває чинності з моменту введення його в дію наказом ректора на основі рішення Вченої ради Університету.

Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням Вченої ради Університету та вводяться в дію наказом ректора Університету.

ДОДАТКИ ДО ПОЛОЖЕННЯ ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ У КРИВОРІЗЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Додаток 1

ПРАВИЛА АНТИПЛАГІАТУ

Основні норми

1.1. Нормативи Антиплагіату визначають функціонування процедур і принципів Антиплагіату в Університеті або його підрозділах (факультетах, кафедрах) на основі Інтернет Системи Strikeplagiarism.com.

1.2. Процедура Антиплагіату передбачає перевірку всіх кваліфікаційних робіт, рукописів монографій, підручників, навчальних посібників, матеріалів конференцій. Позитивний результат перевірки є важливою умовою допуску до захисту (друку). Антиплагіатна процедура також передбачає перевірку інших документів відповідно до потреби.

Опис нормативів

2.1. Кожен здобувач освіти у термін, визначений рішенням випускової кафедри (але не пізніше ніж за тиждень до захисту), повинен передати роботу Комісії з академічної етики кафедри для перевірки та підписати друковану версію «Заяви студента про оригінальність роботи», яка підшивається до роботи. Текст допущеної до захисту фінальної версії наукової роботи, підтверджений науковим керівником, повинен бути наданий у роздрукованому вигляді та електронному форматі з розширеннями .doc та .docx. У разі перевірки інших типів робіт, таких як есе, наукових журналів, статей, монографій рефератів й інших робіт, перевірка здійснюється на основі доповнення до даної процедури.

2.2. Акаунти членам Комісії з академічної етики кафедри та факультету, у деяких випадках науковим керівникам (для профілактичної або повторної перевірки), відкриваються з боку Адміністратора системи. Адміністратор системи може також надати Адміністративні повноваження іншим користувачам у разі потреби. Роздрукований примірник завершеної наукової роботи, яка подається на перевірку, та її електронна версія мають бути ідентичні. Контроль за порівнянням друкованої та електронної версій роботи здійснюється з боку члена Комісії з академічної етики кафедри. Системний оператор (відповідальний працівник кафедри, член Комісії з академічної етики кафедри) розміщує надану для аналізу роботу на сайті Інтернет Системи Антиплагіат Strikeplagiarism.com. Процес прийому та порівняльного аналізу наукових робіт відбувається впродовж п'яти робочих днів з дня початку прийому робіт.

2.3. У разі невідповідності між друкованою та електронною версіями, здобувачеві освіти дається два робочих дні на виправлення і передачу Комісії з академічної етики кафедри виправленої версії. Виправлення і передача роботи на кафедру триває впродовж п'яти робочих днів з дня початку прийому

наукових робіт, але не пізніше двох робочих днів після закінчення прийому наукових робіт. Якщо здобувач освіти не встиг надати свою роботу до кінця цього терміну, його робота до захисту не допускається. Звіт Подібності генерується для кожної роботи, що перевіряється безпосередньо Антиплагіатною Системою Strikeplagiarism.com.

2.4. Система відправляє Звіти Подібності на e-mail системного оператора, який здійснює порівняльний аналіз електронної і друкованої версій наукових робіт, а також у подальшому, як член Комісії з академічної етики кафедри, дає оцінку змісту наукової роботи. За потребою у складі комісії може бути два системних оператори.

2.5. Відкриття облікового запису системного оператора є прерогативою адміністратора Антиплагіатної системи, який призначається ректором Університету. Обліковий запис адміністратора Антиплагіатної системи створюється з боку компетентних працівників відповідних компаній. Адміністратор Антиплагіатної системи є контактною особою між Університетом і компаніями Plagiat.pl з усіх технічних питань функціонування Антиплагіатної системи. Питання впровадження антиплагіатних процедур обговорюються на колегіальному рівні між компетентними особами Університету та компанією Plagiat.pl.

2.6. На підставі повного Звіту подібності готується відгук, заповнюється Протокол оцінки (Протокол аналізу звіту подібності).

2.6.1. Комісія з академічної етики кафедри, оцінюючи Звіт подібності, рекомендує роботу до захисту якщо:

- робота не містить запозичень більше 50% першого коефіцієнта (за умови перевірки у системі Strikeplagiarism.com);
- робота не містить запозичень більше 5% другого коефіцієнта (за умови перевірки у системі Strikeplagiarism.com);
- всі цитати правильно позначено;
- всі документи, які цитуються, правильно відображено в списку використаних джерел;
- робота не містить ніяких маніпуляцій з абеткою, заміною букв, прихованим текстом тощо.

2.6.2. Комісія з академічної етики кафедри, оцінюючи Звіт подібності, рекомендує роботу доопрацювати впродовж трьох днів якщо:

- робота містить запозичень більше 50% першого коефіцієнта;
- робота містить запозичень більше 5% другого коефіцієнта;
- не всі цитати позначено правильно та надмірна їх кількість викликає сумніви щодо змістовної цінності дослідження та відсутності авторської самостійності;
- не всі документи, які цитуються, правильно відображено в списку використаних джерел;

– робота частково містить маніпуляції з абеткою, заміною букв, прихованим текстом тощо.

2.6.3. Комісія з академічної етики кафедри, оцінюючи Звіт подібності, приймає рішення щодо можливості доопрацювати роботу якщо:

- робота містить запозичень більше 50% першого коефіцієнта;
- робота містить запозичень більше 5% другого коефіцієнта;
- всі цитати позначено неправильно або взагалі не позначено;
- надмірна кількість виявлених текстових запозичень не викликає сумнівів щодо відсутності змістової цінності дослідження та авторської самостійності;

- документи, які цитуються, неправильно відображено в списку використаних джерел;

- робота містить маніпуляції з абеткою, заміною букв, прихованим текстом тощо.

2.7. Думки Комісії з академічної етики кафедри повинні бути відображені в Протоколі оцінки (Протоколі аналізу звіту подібності) упродовж п'яти робочих днів з дня отримання Звіту подібності. Із перерахованих пунктів (додатки 2) необхідно вибрати той, який правильно відображає ступінь оригінальності роботи. У разі надання рекомендацій щодо доопрацювання роботи та прийняття (або не прийняття) рішення про можливість доопрацювання роботи в полі, яке знаходиться нижче, потрібно вказати відповідні причини. Електронний вигляд протоколу підкріплено до облікового запису Системного оператора. Даний протокол підписують всі члени Комісії з академічної етики кафедри й автор роботи та передають його секретареві Комісії з академічної етики факультету для узгодження на відповідному засіданні. Якщо робота та Звіт подібності прийняті, робота допускається до захисту. Здобувачеві вищої освіти видається Звіт подібності (копія зберігається у секретаря Комісії з академічної етики факультету), витяг з протоколу засідання Комісії з академічної етики факультету про допуск роботи до захисту. Процедура Антиплагіату завершується. Якщо робота та Звіт подібності не прийняті, Комісія з академічної етики факультету приймає рішення щодо зняття роботи з захисту та призначає академічну відповідальність згідно з розділом 5 цього Положення.

2.8. Всі наукові роботи, допущені до захисту, протягом двох тижнів після закінчення процедури з Антиплагіату мають бути введені в репозитарій Університету системними операторами, які входять до складу Комісії з академічної етики кафедри.

2.9. У разі незгоди з результатом рішення протягом двох робочих днів після оголошення рішення щодо оцінювання роботи, здобувачу вищої освіти надається право на подачу апеляції ректору. Апеляція може бути відхилена через формальні причини, якщо не буде витримано процедуру подачі, а також

неправильно заповнена форма апеляції. Ректор упродовж 10 робочих днів після подачі апеляції приймає остаточне рішення щодо оцінювання роботи, ґрунтуючись на отриманих документах і, за необхідності, на основі власного аналізу. Апеляція може бути подана тільки один раз.

2.10. Дана процедура не охоплює перевірку рукописів монографій, підручників, навчальних посібників, матеріалів конференцій або інших наукових документів, оскільки не передбачає процедуру допуску до фінального іспиту або захисту. Вони можуть перевірятися компетентними особами відповідно до внутрішніх правил та вимог.

ПРОТОКОЛИ АНАЛІЗУ ЗВІТУ ПОДІБНОСТІ КОМІСІЇ З АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ
КАФЕДРИ

Протокол аналізу звіту подібності Комісії з академічної етики кафедри Комісія з академічної етики кафедри відзначає, що ознайомила з Повним звітом подібності, який був згенерований Системою виявлення та запобігання плагіату StrikePlagiarism.com щодо роботи:

Автор:

Назва:

Науковий керівник:

Підрозділ:

Коефіцієнт подібності 1:

Коефіцієнт подібності 2:

Тривога:

Після аналізу звіту подібності:

виявлені в роботі текстові запозичення не мають ознак плагіату. Тому дослідження визнається самостійним і допускається до захисту;

виявлені в роботі текстові запозичення не мають ознак плагіату, але наявна надмірна їх кількість викликає сумніви щодо змістової цінності дослідження та відсутності авторської самостійності. Тому дослідження має підлягати редагуванню;

виявлені в роботі текстові запозичення мають ознаки плагіату, наявні навмисні спотворення тексту, що свідчить про спроби приховування недоброчесних запозичень. Відповідно, дослідження не може бути допущене до захисту.

Обґрунтування:

(дата)

(підпис)

(ініціали та прізвище голови комісії)

(підпис)

(ініціали та прізвище члена комісії)

(підпис)

(ініціали та прізвище члена комісії)

Ознайомлений: _____

(підпис)

(ініціали та прізвище автора роботи)

ЗРАЗОК ЗАЯВИ

Заява студента про оригінальність роботи
ПІБ студента

Засвідчую, що кваліфікаційна робота на тему зі спеціальності була підготовлена виключно мною і не порушує авторські права третіх осіб відповідно до закону про авторське право; повністю або частково не була використана як основа для отримання диплома про вищу освіту або науковий ступінь мною або іншою особою. Представлена мною для перевірки електронна версія роботи збігається з друкованим примірником. Підтверджую, що був(ла) проінформований(на) про права та обов'язки здобувача вищої освіти Університету та правила, що стосуються перевірки оригінальності наукових робіт. Згоден(на) на обробку моєї письмової роботи й архівування цієї роботи в базі даних відповідно антиплагіатних правил і процедур Університету. З Положенням про академічну доброчесність у Криворізькому національному університеті ознайомлений(на)

(дата)

(підпис)

(ініціали та прізвище автора роботи)